

Gehaat of geliefd, de wolf gaat niet meer weg

Hij is met afstand de meest nieuwswaardige diersoort van de Nederlandse natuur: de wolf. Er gaat bijna geen dag voorbij of hij wordt waargenomen op ongebruikelijke plekken, bij een paar schapen dood of is zelf slachtoffer van een aanrijding of een jachtgeweer. Of je nu lid bent van de fanclub of het dier juist verwenst, de wolf laat niemand onberoerd. De populatie groeit en zal voorlopig blijven groeien, verwacht ecooloog Hugh Jansman, verbonden aan de WUR.

Op dit moment verblijven volgens Jansman ongeveer vijftien wolven vast in Nederland. Je vindt ze op de Veluwe (waar ook de enige roedel leeft), Drenthe, Friesland, Overijssel, Brabant en Limburg. En omdat wolven probleemloos 50 kilometer per nacht afleggen, zijn ze inmiddels in bijna alle Nederlandse provincies al een keer opgedoken. Alleen in Zuid-Holland is officieel nog geen wolf gespot.

Impact

We hadden al een tweede roedel op de Veluwe kunnen hebben, vertelt Hugh Jansman. 'Maar het vrouwtje is in maart vorig jaar doodgereden en haar partner werd een maand later doodgeschoten. Dit soort toevalsprocessen heeft meteen een enorme negatieve impact op de ontwikkeling van een startpopulatie. Tegelijk past het volledig in het beeld dat we zien in Duitsland.' Verkeer is bij onze oosterburen met afstand

doodsoorzaak nummer één, gevolgd door illegaal menselijk ingrijpen.

Marathonloper

Dat de wolf nu ook af en toe opduikt in een woonwijk of zelfs dichtbij het centrum van

een middelgrote stad, noemt Jansman niet verrassend. 'Dieren als bevers, edelherten of dassen met een beperkt territorium volgen altijd bepaalde landschapselementen. Een wolf is daarin totaal niet afhankelijk. Hij volgt

gewoon de koers die hij in gedachten heeft, ongeacht de omgeving, en is een geweldige marathonloper. Veel van wat nu wordt beleefd als opmerkelijk gedrag, komt voort uit een verkeerd beeld. Dat wolven dieren zouden zijn van extreme

'Ik verwacht dat we op de Veluwe uitkomen op vijf of zes roedels, plus een paar in andere grote boswachterijen.'

wildernis en alleen 's nachts actief. Dat is niet zo. Zolang je het geweer in de kast laat staan, laten wolven zich ook overdag zien.'

Kanttekening

De schade die wolven aanrichten, met name bij schapenhouders, is in absolute cijfers niet zo hoog, zeker niet als je die vergelijkt met bijvoorbeeld ganzen- of zwijnenschade. Maar daar plaatst de ecooloog wel een kanttekening bij. 'De beleving eromheen is natuurlijk een heel andere. Het aantreffen van een verscheurd schaap is iets heel anders dan een platgegooid maisperceel. De angst en frustratie die daarop volgt moet je wel serieus nemen.'

Beschermde soort

Vrij recent nog deden verschillende organisaties van grondeigenaren een beroep op de overheid beheer van wolven op hun eigen terreinen mogelijk te maken. Juridisch ligt dit lastig. De wolf is een beschermde soort. Jansman legt uit dat beheer alleen kan, als je dit coördineert met omliggende landen. 'Alleen als er sprake is van een levensvatbare populatie, zoals nu bij bevers, mag je in de marge maatwerk toepassen. Maar Nederland is veel te klein om van een levensvatbare wol-

venpopulatie te kunnen spreken. Dus moet je afspraken maken met omliggende landen als Duitsland, België en Frankrijk. Hoeveel roedels neemt ieder land minimaal voor zijn rekening? En ga je als land over het minimum heen, dan is maatwerk mogelijk.'

Schade op een postzegeltje

'Aan de andere kant is dat in mijn ogen zinloos. Bij bevers of vossen met een beperkt territorium kun je kiezen voor maatwerk. Maar bij wolven gaat het om 200 vierkante kilometer. Dan schiet je dus omwille van schade op een postzegeltje een dier weg uit zo'n enorm gebied. Passende bescherming van het vee is hiervoor een veel betere maatregel. Maar op de Veluwe, waar al een paar jaar een subsidiepot is voor schadepreventie, is tot dusver nauwelijks animo. Terwijl het juist zo belangrijk is dat het overgrote deel van de schapenhouders meedoet. Anders leert die wolf nooit dat schapen niet interessant voor hem zijn.'

Toch begrijpt de ecooloog de aarzeling onder schapenhouders wel, als je kijkt naar de lage winstmarges in deze sector. Daarom zouden agrariërs en schaapherders volgens hem beter beloond moeten worden voor natuurdiensten, zoals verbetering van de biodiversiteit door begrazing van heidegebieden.

'Met dat geld stel je de schapenhouder in staat om maatregelen te treffen, waarmee de schapen ook 's nachts veilig zijn. Als de overlast afneemt, zal het maatschappelijke draagvlak voor de wolf groeien.'

Koffiedik kijken

Voor hoeveel wolven ruimte is in Nederland, is volgens Jansman moeilijk te voorspellen. 'We zijn een land met een hoge bevolkingsdichtheid en veedichtheid en in die zin met geen enkel Europees land te vergelijken. Ik verwacht dat we op de Veluwe uit kunnen komen op vijf of zes roedels, plus een paar in andere grote boswachterijen. De wolf is een opportunist, aan hem zal het niet liggen. Maar hoe mensen ermee omgaan, is koffiedik kijken. Zullen zij proberen door illegale handelingen potentiële leefgebieden leeg te houden? Die menselijke component kunnen wij als ecologen slecht voorzien.'

Meer informatie over de situatie rond wolven in ons land is te vinden via: www.bij12.nl/wolf en www.wageningenur.nl/wolven

TEKST: MARLIES KOLTHOF
FOTO'S: HUGH JANSMAN (WOLVEN) EN MARIELLE VAN UITERT (HUGH JANSMAN)